

เมื่อรัชกาลที่ 4 ทรงออกประกาศ ห้ามพระสงฆ์ไม่ให้ไป-แทง “หวย” แลประพุดตือนาจาร

เมื่อ พ.ศ. 2403 รัชกาลที่ 4 ทรงออกประกาศเรื่อง “ประกาศห้ามพระสงฆ์ไม่ให้บอกบายแทง หวยแลประพุดตือนาจาร” (ประชุมประกาศรัชกาลที่ 4 ภาค 5) เพื่อควบคุมพระสงฆ์สามเณรที่กระทำตัวไม่เหมาะสมหลายประการ ทั้งไปหวย เล่นหวย ปลอมเป็นคฤหัสถ์ กินเหล้า เที่ยวกลางคืน ฯลฯ

สำหรับเรื่องพระสงฆ์ไปหวยนี้ ในประกาศอธิบายไว้ว่า “แต่ครั้งก่อนพระราชอาณาเขตผู้ใหญ่น้อยท่านประชุมกันปรึกษาโทษว่า พระภิกษุสามเณรบอกบายแทงหวยเป็นการไถ่อดุติมนุชย์ธรรมอยู่ เหตุไม่รู้ว่ามี เห็นว่าเห็น ทั้งเป็นภณชไทยไถ่อดุติมนานา (หมายถึง การชโยมหรือการลักทรัพย์) เหตุเขาเสียทรัพย์ทั้งสอง ฝ่าย ไม่เอาไว้ร่วมสงฆกรรมทำอุโบสถธรรมต่อไปให้สึกเสีย”

แต่สำหรับพระสงฆ์สามเณรที่ชอบ “แทงหวย” นั้น เห็นว่าเป็น “สเทกัจฉา” หมายถึง อาบัติที่ยังพอเยียวยาหรือแก้ไขได้ โดยให้ว่ากล่าวสั่งสอนก่อนเป็นขั้นต้น แต่หากขึ้นกระทำการแทงหวยต่อไปอีกก็จะให้สึกเสีย และกำหนดไว้ว่า หากมีพระสงฆ์สามเณรกระทำตัวเป็นนักร้อง บอกบายแทงหวยเกิดขึ้น ณ อารามใดๆ จะให้ลง “ทัณฑกรรม” (หมายถึงการลงโทษ) พระราชาคณะ พระครูฐานานุกรม เจ้าคณะ เจ้าอธิการในพระอารามนั้นๆ และจะถวาย “ทัณฑกรรม” เจ้าประคุณผู้ใหญ่ด้วย

อย่างไรก็ตาม เวลาล่วงมาก็ปรากฏว่ายังมีพระสงฆ์สามเณรที่กระทำการขัดต่อกฎสงฆ์และกฎหมาย รัชกาลที่ 4 ถึงขั้นทรงดำหนิพระสงฆ์ผู้ใหญ่ที่ปล่อยปละละเลย ไม่สอดส่องดูแลพระสงฆ์สามเณร ความว่า

“บัดนี้ภิกษุสามเณรยังประพุดตื้อนหมายยืนอยู่ หาประพุดตื้อนตามกฎหมายที่ประกาศไว้หาเอาไม่ ยังบอกบายแทงหวยกินเหล้าเล่นเบี้ยทำนาจารต่างๆ ตามอำเภอใจ ฝ่ายพระราชอาณาเขตฐานานุกรมผู้ใหญ่ผู้น้อย ทั้งปวงแล้ว ก็ไม่มีความอายแก่พระสงฆ์ลังกามอญซึ่งได้เข้ามาอยู่ในพระมหานคร แลไม่มีความอาย สัปรุสลิกาทายกที่เขามีครัทธาเลื่อมใสในพระศาสนา จึงละเมินเพิกเฉยเสีย”

เช่นกรณีของ “อ้ายสมิเขียนอยู่วัดชีปะขาวไปนอนบอกหวยอยู่ในบ้านกับสิกา 2, 3, 4, คีน แลอ้ายมหาขันเปรียญอยู่วัดมหาธาตุทุ่งห่มผ้ามาปลอมเพศคฤหัสถ์กินเหล้าถือดาบเที่ยวกลางถนนเพลากลางคืน”

ดังนั้น ประกาศฉบับนี้จึงเป็นการย้ำเตือนถึงพระสงฆ์ชั้นผู้ใหญ่ว่าให้คอยสอดส่องดูแลพระสงฆ์สามเณรอย่างเคร่งครัด “อย่าให้บอกบายแทงหวยทำช่างของรูปพรรณต่างๆ เปนการจ้างหากินอย่างฆราวาส อย่าให้ทุ่งห่มผ้าคฤหัสถ์เที่ยวกินเหล้าใส่หมวกจีบเที่ยวแทงโปแทงถั่วตามโรงเงินแลประเทศที่ใดๆ ก็ดี อย่าให้มีผิดขึ้นได้ในพระอารามเปนอันขาด”

หากพระสงฆ์สามเณรที่กระทำการเสื่อมเสียต่างๆ โดนจับได้หรือมีผู้มาร้องเรียนว่าอยู่วัดใด พระครู
 ถานานุกรม เจ้าคณะ เจ้าอธิการอุปฌายอาจารย์ณวัดนั้นๆ จะถูก “ปรับหมายทำทัณฑกรรม” และถ้าพระ
 สงฆ์สามเณรอยู่ในกุฏิใกล้เคียงกัน ทราบเรื่องแล้วแต่ไม่รายงานต่อพระสงฆ์ชั้นผู้ใหญ่ ก็จะทำให้ปรับโทษหนักเช่น
 เดียวกัน และให้เจ้าคณะจับตัวพระสงฆ์สามเณรผู้กระทำความผิดมาส่งแก่เจ้าคณะผู้ใหญ่ที่วัดพระเชตุพน

“อย่าให้ปิดบังไว้ในพระศาสนเปนอันขาด”

“เมื่อรัชกาลที่ 4 ทรงออกประกาศ ห้ามพระสงฆ์ไม่ให้ไป-แทง “หวย” แลประพฤติอนาจาร”

[ออนไลน์] เผยแพร่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 เข้าถึงข้อมูลวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2564 จาก

https://www.silpa-mag.com/history/article_52323